

Nr 343.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående vissa ändringar i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk m. m.; given Stockholms slott den 16 april 1917.

Under återopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen dels besluta de ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som framgå av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till nådig kungörelse i ämnet;

dels ock medgiva,

att till driftingenjör, åt vilken uppdrages att tjänstgöra såsom driftchef vid statens vattenfallsverks ångkraftstation i Västerås, må, utöver honom såsom driftingenjör tillkommande avlöning, utbetalas särskilt arvode av 1,000 kronor;

att till maskinist av 2:a graden vid statens vattenfallsverk må under vartdera av åren 1917 och 1918 av statens vattenfallsverks medel utgå tillfälligt lönetillägg med 120 kronor;

att avlöningen för kanalinspektoren av 1:a graden Gustaf Adolf Lundgren må från och med år 1918 beräknas, som om han vid sitt konstituerande till nuvarande befattning befordrats från en kanalinspektorsbefattning av 3:e graden och därvid innehaft högsta avlöning i sistnämnda befattning;

att distriktsingenjören Axel Verner Nordell må, därest han konstitueras till distriktsingenjör utom huvudstation, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid efter den 1 maj 1912, under vilken han på förordnande bestritt befattning av sistnämnda slag vid statens vattenfallsverk; samt

att maskinskötaren vid Trollhätte kanals ombyggnad Johan Julius Ekström må, därest han konstitueras till ordinarie maskinskötare vid statens vattenfallsverk, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodo-

räkna sig hela den tid, som före konstituerandet förflutit från hans tillträde till motsvarande befattning hos Trollhätte kanal- och vattenverk.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16
april 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

I underdånig skrivelse den 17 februari 1917 har vattenfallsstyrelsen gjort framställning om ändringar i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk m. m.

Förslaget innebär

dels inrättande av följande nya befattningar vid Älvkarleby kraftverk, nämligen en driftingenjörstjänst vid ångkraftstationen i Västerås, i samband varmed för innehavaren av befattningen föreslås särskilt arvode såsom driftchef, samt tre distriktsingenjörstjänster, av vilkas innehavare en i egenskap av distriktschef skulle erhålla särskilt arvode;

dels uppförande å Trollhätte kanalverks stat av befattningsgrupperna driftverkmästare, reparationsmästare och montör ävensom ändring av den å samma stat uppförda kanalinspektorstjänsten vid Ström från befattning av 3:e graden till befattning av 2:a graden;

dels uppflyttning å löneskalan av samtliga ordinarie montörer, maskinister av 2:a graden samt vakter;

dels ock vissa ändringar i avlöningsreglementets bestämmelser angående ersättning för bostad och bränsle ävensom beträffande dyrortstillägg till personal vid Porjus kraftverk, i samband med vilket sistnämnda förslag ifrågasatts höjning av det särskilda arvodet till den såsom driftchef fungerande driftingenjören därstädes.

Vidare har styrelsen hemställt om medgivande för kanalinspektoren av 1:a graden G. A. Lundgren att komma i åtnjutande av förhöjd avlöning ävensom för distriktsingenjören vid Trollhätte kraftverk A. V. Nordell att för ålderstillägg tillgodoräkna sig viss föregående tjänstetid. Slutligen har framställning gjorts i fråga om den avlöning, som skulle tillkomma maskinskötaren vid Trollhätte kanals ombyggnad J. J. Ekström, därest han konstitueras till ordinarie maskinskötare vid statens vattenfallsverk.

Inledning.

Innan jag till mera ingående behandling upptager berörda frågor, tillåter jag mig i största korthet erinra om vad i ämnet tidigare förekommit.

Vid 1913 års riksdag godkändes avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, och utfärdades detta reglemente den 29 augusti 1913.

Avlöningsreglementet omfattade emellertid i dess dåvarande skick allenast befattningshavare vid Trollhätte kanalverk, Trollhätte kraftverk och Trollhätte räkningsavdelning. Det hade nämligen ansetts, att befattningar vid nya, till statens vattenfallsverk hänförliga verk borde upptagas i reglementet endast i den mån befattningarna funnes böra erhålla karaktären av ordinarie och efter det avlöningsbeloppen blivit för envar av dem efter prövning bestämda. Dock blevo avlöningsreglementets allmänna bestämmelser såvitt möjligt redan då formulerade på sådant sätt, att de skulle kunna tillämpas även på befattningshavare vid nytillkommande verk.

I syfte att bereda jämväl befattningshavare vid Södertälje kanalverk ordinarie anställning framlade Kungl. Maj:t i proposition till 1914 års senare riksdag förslag angående vissa ändringar i nämnda avlöningsreglemente.

Sedan riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts berörda förslag, utfärdades den 16 oktober 1914 kungörelse angående ändrad lydelse av §§ 3, 4, 5, 12, 19 och 21 i avlöningsreglementet.

En ytterligare utvidgning av avlöningsreglementets omfattning skedde därefter år 1915, i det att nämnda års riksdag antog ett av

Kungl. Maj:t framlagt förslag om ändring av avlöningsreglementet i syfte att göra detsamma tillämpligt jämväl å viss personal vid Porjus och Älvkarleby kraftverk. Nådig kungörelse, innefattande ändrad lydelse av §§ 3, 4, 7, 11, 12 och 19 i avlöningsreglementet, utfärdades den 18 juni 1915.

I detta sammanhang torde jag ock få något beröra frågan om viss omorganisation av statens vattenfallsverk.

I den skrivelse från vattenfallsstyrelsen, som låg till grund för Kungl. Maj:ts nyssberörda vid 1915 års riksdag framlagda förslag, hade styrelsen meddelat, att, enligt vad styrelsen tänkt sig, ledningen och skötseln av såväl Porjus som Älvkarleby kraftverk skulle, för ernående av billigaste förvaltningskostnader och, enhetligaste handläggning av ärendena, omhänderhavas av dels ett gemensamt huvudkontor i Stockholm och dels lokala förvaltningar å de särskilda orterna. Vidare hade vattenfallsstyrelsen tänkt sig, att räkenskapsväsendet och den huvudsakliga kassarörelsen för ifrågavarande båda kraftverk skulle, för vinnande av nyssnämnda syften, handhavas av en central räkenskapsavdelning, som därjämte skulle ombesörja vissa för hela vattenfallsverket gemensamma räkenskaps- och kassaärenden ävensom räkenskapsgörömlen för Södertälje kanalverk, för alla de till statens vattenfallsverk hörande fastigheter, som icke förvaltades av Trollhätteverken, samt för vissa byggnadsarbeten.

Under framhållande att den personal, som vore anställd vid det för Porjus och Älvkarleby kraftverk gemensamma huvudkontoret och vid den centrala räkenskapsavdelningen, i lika hög grad som personalen vid lokalförvaltningarna vore nödvändig för driften av vederbörande verk, ansåg vattenfallsstyrelsen emellertid den förstnämnda personalens uppförande på ordinarie stat kunna utan större olägenheter anstå till en senare riksdag.

Däremot syntes det styrelsen vara fördelaktigt jämväl för statsverket, att den oundgängligen nödvändiga personalen vid lokalförvaltningarna för Porjus och Älvkarleby kraftverk snarast möjligt erhöles tjänstemannaställning.

I avgivet utlåtande yttrade 1902 års lönerogleringskommitté beträffande de av vattenfallsstyrelsen antydda anordningarna med det gemensamma huvudkontoret och den förberörda centrala räkenskapsavdelningen, att kommittén ansåge anledning för det dåvarande icke föreliggande för kommittén att närmare ingå på denna fråga. Kommittén funne sig dock redan i detta sammanhang böra uttala önskvärdheten därav, att det måtte tagas under förnyad omprövning, huruvida ej till ned-

bringande av förvaltningskostnaderna den sålunda föreslagna centraliseringen skulle kunna utsträckas att, åtminstone i flera hänseenden än vattenfallsstyrelsen syntes hava tänkt sig, omfatta jämväl förvaltningen av Trollhätteverken.

I anslutning till det av kommittén sålunda gjorda uttalandet yttrade jag vid frågans behandling i statsrådet den 20 april 1915, att jag funne det kunna ifrågasättas, huruvida ej den antydda centraliseringen lämpligen skulle kunna utsträckas utöver vad vattenfallsstyrelsen torde hava avsett, nämligen så, att den komme att omfatta jämväl förvaltningen av övriga under vattenfallsstyrelsen ställda verk. Det föreföll mig nämligen, som skulle genom en dylik centralisering kunna vinnas icke blott minskning av förvaltningskostnaderna utan även den största enhetlighet och planmässighet vid förvaltningen av de särskilda verken.

I sammanhang med utfärdandet av förberörda nådiga kungörelse den 18 juni 1915 har ock Kungl. Maj:t på min hemställan genom nådigt brev av samma dag anbefallt vattenfallsstyrelsen att inkomma med yttrande i anledning av vad löneregleringskommittén i nyssnämnda utlåtande anfört beträffande önskvärldheten av utsträckt centralisering av vissa delar av statens vattenfallsverks förvaltning.

Med anledning härav yttrar nu vattenfallsstyrelsen inledningsvis i sin ifrågavarande skrivelse den 17 februari 1917, att styrelsen hyste förhoppning att inom den närmaste tiden kunna avgiva ifrågavarande yttrande jämte förslag till organisation av central förvaltning för vissa delar av statens vattenfallsverk, och hade styrelsen dessutom för avsikt att samtidigt föreslå sådana ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, att detsamma bleve tillämpligt jämväl å den hos själva styrelsen anställda personalen, vilken dittills endast innehade extra ordinarie anställning. Då emellertid nämnda, mera vidlyftiga organisationsförslag i allt fall icke torde hinna förläggas innevarande års riksdag, hade vattenfallsstyrelsen ansett sig nu böra framlägga förslag till vissa andra ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, vilka ändringar icke berörde organisationen av centralförvaltningen och i övrigt vore av den beskaffenheten, att deras genomförande snarast möjligt vore synnerligen önskvärt.

Ändringar i
avlönings-
reglementet
m. m.

Jag tillåter mig nu närmare ingå på de i vattenfallsstyrelsens föreliggande skrivelse den 17 februari 1917 framställda spörsmål. Jag ber dock först få nämna, att jag, med hänsyn till det uppdrag, som lämnats

1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken m. fl. verk, ansett mig böra under hand inhämta nämnda kommissions mening beträffande vissa av de i vattenfallsstyrelsens skrivelse behandlade frågor.

Rörande den föreslagna nya driftingenjörsbefattningen vid ångkraftstationen i Västerås anför vattenfallsstyrelsen i sin skrivelse följande:

En driftingenjör.

I gällande avlöningsreglemente är antalet driftingenjörer fixerat till tre, avsedda för kraftstationerna i Trollhättan, Porjus och Älvkarleby. Emellertid kommer den till Älvkarleby hörande ångkraftstationen i Västerås att bli driftfärdig under mars månad 1917. För att leda den lokala förvaltningen och driften av nämnda ångkraftstation erfordras även en driftingenjör, varför i § 4 antalet driftingenjörer bör ökas från 3 till 4. Driftingenjören vid Västeråsstationen skall enligt vattenfallsstyrelsens mening vara högsta befälsperson på platsen och sortera direkt under den för alla kraftverken gemensamma centralförvaltningen i Stockholm. Han skall vidare närmast leda de arbeten för tillgodogörande av inhemskt bränsle, som utföras i samband med nämnda ångkraftstation. Med hänsyn till den jämförelsevis självständiga ställning, som sålunda skulle tillkomma ifrågavarande driftingenjör, och de kvalifikationer, som måste fordras av honom, anser vattenfallsstyrelsen, att han bör i likhet med driftingenjören i Älvkarleby förordnas att tjänstgöra som driftchef och därför erhålla särskilt arvode av 1,000 kronor, till vilket belopp motsvarande särskilda arvode för driftchefen i Älvkarleby fastställdes av 1915 års riksdag.

Den av vattenfallsstyrelsen föreslagna driftingenjörsbefattningen för den inom kort driftfärdiga ångkraftstationen i Västerås är givetvis av behovet påkallad. Med hänsyn till ifrågavarande befattningshavares ställning såsom högsta befälsperson å platsen och de särskilda uppgifter, som i övrigt skola anförtros honom, synes han även böra erhålla förordnande såsom driftchef. Det för nämnda uppdrag av styrelsen föreslagna arvodesbeloppet, 1,000 kronor, vilket av 1915 års kommission lämnats utan erinran, finner jag även skäligt. I likhet med vad som på sin tid skedde i fråga om driftchefsarvodena åt driftingenjörerna vid Porjus och Älvkarleby kraftverk, torde bestämmelse härutinnan icke böra intagas uti avlöningsreglementet, utan bör Kungl. Maj:t, därest förslaget vinner bifall, i sammanhang med uppförandet av vederbörligt belopp å Älvkarleby kraftverks avlöningsstat meddela föreskrift i ämnet.

Departementschefen.

Antalet distriktsingenjörer upptagas i gällande avlöningsreglemente till fyra, varav tre äro avsedda för Trollhätte kraftverk och en för Älvkarleby kraftverk. I fråga om behovet av ytterligare distriktsingenjörsbefattningar vid Älvkarleby kraftverk yttrar nu vattenfallsstyrelsen i huvudsak följande.

Tre distriktsingenjörer.

Sedan vattenfallsstyrelsen i februari 1915 avgav sitt förslag till avlöningsreglementets komplettering med befattningar vid Porjus och Älvkarleby kraftverk, hava göromålen med skötseln av kraftdistributionen inom Älvkarleby kraftverks distributionsområde ökats i en omfattning, som då icke kunde förutses. Denna ökning betingas av dels distributionsområdets stora utsträckning, dels den på grund av de höga kolprisen starkt stegrade efterfrågan på elektrisk energi för industriella och borgerliga ändamål, dels ock det livligt tillväxande intresset för landsbygdens elektrifiering.

Vattenfallsstyrelsen har därför sett sig tvungen att uppdelat motsvarande arbeten på tre distrikt med distriktskontor i Hedemora, Uppsala och Strängnäs samt med ett gemensamt huvudkontor i Stockholm. I fråga om de olika distriktens utsträckning erinras, att Hedemoradistriktet omfattar södra delarna av Gästrikland (utom Gävletrakten) och Dalarna samt östra delen av Västmanland, Uppsaladistriktet större delen av Uppland jämte Gävletrakten och Strängnäsdistriktet större delen av Södermanland.

För vart och ett av dessa distrikt erfordras en distriktsingenjör, varjämte ytterligare en distriktsingenjör bör placeras vid det nyss nämnda huvudkontoret i Stockholm för att såsom distriktschef utöva den gemensamma ledningen av de arbeten, som ankomma på Älvkarleby kraftverks distriktsförvaltning. Distriktsingenjör, som sålunda förordnas att tjänstgöra såsom distriktschef vid Älvkarleby kraftverk, bör enligt vattenfallsstyrelsens mening åtnjuta särskilt arvode av 1,000 kronor i likhet med vad som redan tillkommer driftchefen vid kraftstationen i Älvkarleby och av vattenfallsstyrelsen här ovan föreslagits för driftchefen vid ångkraftstationen i Västerås. Det må i sammanhang härmed påpekas, att, på grund av Älvkarleby kraftverks närhet till den för alla kraftverken gemensamma centralförvaltningen i Stockholm, vattenfallsstyrelsen icke avser att föreslå tillsättandet av någon särskild chef för Älvkarleby kraftverk i dess helhet, varför de vid Trollhätte kraftverk förekommande överingenjörs- och överingenjörsassistentbefattningarna icke skulle ha några motsvarigheter vid Älvkarleby kraftverk. Vid Älvkarleby kraftverk erfordras således ytterligare 3 distriktsingenjörer utöver den i avlöningsreglementet redan upptagne, varför det i § 4 angivna antalet distriktsingenjörer bör höjas från 4 till 7. Det särskilda arvodet till distriktschef har föreslagits till 1,000 kronor under förutsättning av bifall till det längre fram i skrivelsen intagna förslaget om höjning av bostadsersättningen för i Stockholm placerad tjänsteman till 35 procent av den fasta avlöningen; i motsatt fall synes ifrågasatt särskilda arvode böra höjas till 1,250 kronor.

*Departements-
chefen.*

Förslaget innebär, att i stället för en å ordinarie stat för närvarande uppförd distriktsingenjör för Älvkarleby kraftverk skulle å staten upptagas fyra sådana. Av dessa skulle tre förestå var och en sitt särskilda distrikt och den fjärde, placerad såsom distriktschef vid huvudkontoret i Stockholm, utöva den gemensamma ledningen av de arbeten, som ankomme på Älvkarlebyverkets distriktsförvaltning. För denne distriktschef har därjämte ifrågasatts ett särskilt arvode av 1,000, eventuellt 1,250 kronor utöver avlöningen såsom distriktsingenjör.

Då den föreslagna uppdelningen av den nuvarande distriktsingenjörens område å tre särskilda distrikt enligt den gjorda utredningen synes mig

vara av behovet synnerligen påkallad, får jag tillstyrka uppförande å Älvkarleby kraftverks stat av ytterligare två distriktsingenjörstjänster. Mot en sådan anordning liar 1915 års kommission ej heller funnit anledning till erinran. Vad däremot beträffar den ifrågasatta distriktsingenjören vid Stockholmskontoret med särskilt arvode som distriktschef har kommissionen förklarat sig visserligen icke bestämt vilja avråda från en dylik tjänstemans upptagande å ordinarie stat, i vilket fall det särskilda arvodet icke syntes kommissionen kunna bestämmas till högre belopp än som fastställts för driftchefen vid Älvkarlebyverket eller 1,000 kronor. Men då, enligt vad kommissionen trott sig finna, anordningen med en särskild distriktschef nära sammanhänger med omorganisationen av själva centralförvaltningen, har det syntes kommissionen lämpligare, att ifrågavarande befattning, vilken redan är inrättad på extra stat, tills vidare kvarstår å nämnda stat. Då jag till fullo delar kommissionens nyss angivna uppfattning, att frågan om inrättande av den nya befattningen vid Stockholmskontoret äger nära samhörighet med en blivande centralisering av kraftverkens förvaltning, anser jag mig icke kunna för närvarande tillstyrka uppförande å ordinarie stat av nämnda befattning. Den nuvarande provisoriska anordningen med en distriktschef å extra stat liar ej heller, enligt vad jag hos styrelsen förvissat mig om, åtminstone för en kortare tidsperiod framåt behöva medföra några mera avsevärda olägenheter.

I fråga om behovet av driftverkmästare, reparationsmästare och montörer vid Trollhätte kanalverk anför vattenfallsstyrelsen i sin skrivelse följande:

Driftverkmästare,
reparationsmästare och
montörer vid
Trollhätte
kanalverk.

På grund av ombyggnaden av Trollhätte kanal hava tillkommit en mängd nya mekaniska och elektriska anordningar för manövrering av slussportar, slussluckor och broar, för förhållning av fartyg genom slussarna och för belysning av farleden m. m. För att utöva tillsyn över alla dessa anordningar samt leda deras skötsel och underhåll erfordras två personer med lika höga kvalifikationer som de vid kraftverken anställda *driftverkmästare*, respektive *reparationsmästare*. Vattenfallsstyrelsen föreslår därför, att befattningarna driftverkmästare och reparationsmästare måtte upptagas i avlöningsreglementet jämväl under Trollhätte kanalverk med samma avlöningsbelopp som de, vilka stadgats för motsvarande befattningar vid kraftverken.

Vid Trollhätte kanalverk ha sedan några år tillbaka varit anställda *montörer* på extra stat. På grund av de nya elektriska anordningar, som enligt vad ovan omförmålts tillkommit i samband med kanalens ombyggnad, erfordras, att montörsbefattningarna vid kanalverket uppföras på ordinarie stat. Vattenfallsstyrelsen får således föreslå, att befattningen montör upptages i avlöningsreglementet jämväl under Trollhätte kanalverk.

Departements-
chefen.

Mot styrelsens ifrågavarande, av 1915 års kommission utan anmärkning lämnade förslag har jag intet att erinra.

Förändring av
kanalinspek-
torstjänsten
vid Ström från
befattning av
3:e till befatt-
ning av 2:a
graden.

Såsom jag förut antytt, har vattenfallsstyrelsen i sin skrivelse begärt, att den nu å Trollhätte kanalverks stat upptagna, för Ströms kanalstation avsedda kanalinspektorsbefattningen av 3:e graden måtte förändras till dylik befattning av 2:a graden. Till stöd för denna anhållan anför styrelsen följande:

I gällande avlöningsreglemente finnas för Trollhätte kanalverk upptagna tre kanalinspektorsbefattningar av respektive 1:a, 2:a och 3:e graden, utav vilka befattningen av 1:a graden är avsedd för kanalinspektoren vid Åkersbergs station, befattningen av 2:a graden för kanalinspektoren vid Brinkebergskulles station och befattningen av 3:e graden för kanalinspektoren vid Ströms station.

Då emellertid genom den nyligen fullbordade ombyggnaden av Trollhätte kanal möjlighet beretts för avsevärt större fartyg än förut att trafikera kanalen, har vattenfallsstyrelsen funnit nödigt att anordna lotsning å densamma och för detta ändamål med underdånig skrivelse den 8 december 1916 avlämnat förslag till nådig kungörelse angående lotsningen å Trollhätte kanal. Enligt detta förslag skulle vid Trollhätte kanalverk anställas kanallotsar (på extra stat) till behöfligt antal, vilka lotsar skulle lyda närmast under kanalinspektoren vid Ström, och skulle kanalkontoret vid Ström tillika vara lotskontor för hela farleden.

På grund av den ansvarsfullare ställning, som sålunda skulle tillkomma kanalinspektoren vid Ström, samt på grund av den ökade trafik å nedre delen av Göta älv, som är att motse efter farledens förbättrande och tillkomsten av nya industrier därstädes, får vattenfallsstyrelsen föreslå, att ifrågavarande kanalinspektorsbefattning höjes till 2:a graden, och tillåter sig styrelsen i sammanhang härmed påpeka, att kanalinspektorererna vid Ström och Brinkebergskulle såväl under Nya Trollhätte kanalbolags tid som under åren 1905—1913 voro jämställda i avlöningshänseende, fränsett de uppbördsprovisioner, som nämnda kanalinspektorer då uppburro från Göteborgs hamnstyrelse, respektive Vänerens seglationsstyrelse.

Departements-
chefen.

Vattenfallsstyrelsens förevarande förslag, som av 1915 års kommission lämnats utan erinran, finner jag mig böra tillstyrka. Jag ber att i detta sammanhang få meddela, att jag under den närmaste tiden blir i tillfälle att underställa Kungl. Maj:t förslag angående lotsningen å Trollhätte kanal, upprättat i huvudsaklig enlighet med de grunder, som av styrelsen förordats i dess skrivelse den 8 december 1916.

Höjning av
avlöning till
montörer,
maskinister
av 2:a graden
och vakter.

Såsom förut berörts, har vattenfallsstyrelsen i sin skrivelse av den 17 februari 1917 gjort hemställan om förbättring av den fasta avlöningen beträffande dels två kategorier av tekniska tjänstemän vid statens vattenfallsverk, nämligen montörer och maskinister av 2:a graden, dels

ock de vid samma verk anställda vakterna; och har styrelsen tillika överlämnat en till styrelsen ingiven, till Kungl. Maj:t ställd skrift, däruti vakter vid Trollhätte kanalverk hemställt om förhöjda avlöningsförmåner.

Styrelsens framställning, i vad den rör *montörer* och *maskinister av 2:a graden*, är av följande lydelse:

För montörer och maskinister av 2:a graden uppgå de fasta avlöningarna enligt gällande avlöningsreglemente till följande belopp, nämligen för montörer lägst 1,260 och högst 1,800 kronor samt för maskinister av 2:a graden lägst 1,140 och högst 1,650 kronor. Under de år, som förflutit sedan avlöningsreglementet fastställdes, har det emellertid visat sig vara förenat med allt större och större samt till slut så gott som oöverkomliga svårigheter att med nämnda avlöningar för ifrågavarande befattningar kunna förvärva personer med erforderliga kvalifikationer. Detta sammanhänger med den starkt stegrade efterfrågan på personal av ifrågavarande kategorier inom den privata elektriska industrien och de avsevärt högre löner, som där erbjudas. Sålunda ha utav de i avlöningsstaterna för år 1917 upptagna 14 montörs- och 28 maskinistbefattningarna av 2:a graden hittills endast 3, respektive 18 befattningar kunnat besättas med ordinarie innehavare.

För att kunna förvärva kvalificerad personal till ifrågavarande befattningar anser vattenfallsstyrelsen det därför nödvändigt, att desamma höjas en avlöningsklass, så att de fasta avlöningarna komma att uppgå till, för montörer lägst 1,380 och högst 1,950 kronor samt för maskinister av 2:a graden lägst 1,260 och högst 1,800 kronor.

Vattenfallsstyrelsen får i samband härmed framhålla, att de ordinarie montörerna äro att anse såsom förmän för en del extra montagepersonal, samt att de dessutom äro avsedda att kunna tjänstgöra såsom stationsmästarnas närmaste medhjälpare och ställföreträdare. Maskinistbefattningarna av 2:a graden böra besättas med personer, som kunna lämpa sig att framdeles befordras till maskinister av 1:a graden.

Vad därefter angår *vakterna*, erinrar styrelsen först därom, att uti det av vattenfallsstyrelsen år 1909 avgivna förslaget till avlöningsreglemente den fasta avlöningen för vakterna föreslagits till lägst 900 och högst 1,500 kronor, men att vid avlöningsreglementets fastställande år 1913 slutavlöningen för vakterna likväl nedsattes till 1,260 kronor, detta närmast på grund av en jämförelse med avlöningen för banvakterna vid statens järnvägar.

Under erinran att riksdagen, i avvaktan på en definitiv löneordning för statsbanepersonalen, för år 1915 och följande år beviljat tillfälliga lönetillägg till vissa tjänstemän av lägre grad vid statens järnvägar, påpekar styrelsen, att det år 1913 bestående förhållandet mellan avlöningarna för vakterna vid statens vattenfallsverk och banvakterna vid statens järnvägar blivit rubbat och förklarar sig styrelsen finna

syftet med kanalvakternas omförmälda framställning synnerligen be-
hjärtansvärt.

Efter att hava redogjort för det av 1915 års kommission fram-
lagda förslaget till tillfälligt lönetillägg för åren 1917 och 1918 åt viss
personal vid statens järnvägar, i vad samma förslag avser banvakter,
framhåller vattenfallsstyrelsen, att det av angivna skäl skulle bliva
ganska komplicerat att till statens vattenfallsverk överföra det för statens
järnvägar föreslagna systemet med tillfälliga lönetillägg. Såsom ett
enklare sätt att bringa vattenfallsverkets vakter i avlöningshänseende
mera i nivå med banvakterna föreslår vattenfallsstyrelsen därför, att
vattenfallsverkets avlöningsreglemente så ändras, att dess vaktbefatt-
ningar höjas en avlöningsklass, varigenom den fasta avlöningen skulle
uppgå till lägst 960 och högst 1,380 kronor. En sådan höjning anser
styrelsen icke vara ägnad att föregripa den löneroglering, som torde
vara att vänta i samband med gemensamma avlöningsbestämmelser för
kommunikationsverken.

Departements-
chefen.

Att beträffande vissa grupper av statens vattenfallsverks personal
företaga en partiell löneroglering synes mig bestämt böra undvikas med
hänsyn till det pågående arbetet för åstadkommande av gemensamma
avlöningsbestämmelser för kommunikationsverken och en del andra
verk och sålunda även för statens vattenfallsverk. En dylik partiell
reglering skulle nämligen, såsom även av 1915 års kommission fram-
hållits, dels under det pågående utredningsarbetet rubba det inbördes
förhållandet mellan tjänsterna vid statens vattenfallsverk och dels komma
att gynna vissa befattningshavare vid detta verk framför motsvarande
tjänstemän, tillhörande vid ungefär samma tid reglerade andra verk
(t. ex. telegrafverket), som nu äro avsedda att samtidigt med statens
vattenfallsverk bliva föremål för definitiv reglering.

Vad angår en viss grupp av förberörda befattningshavare, näm-
ligen maskinisterna av 2:a klass, har emellertid från vattenfallsstyrelsens
sida för mig ytterligare påpekats, att alldeles särskilda förhållanden
föreligga, vilka enligt styrelsens uppfattning göra det nödvändigt att
åtminstone för denna grupp vidtaga provisoriska åtgärder för beredande
av någon löneförbättring.

Med nuvarande avlöningar vore det nämligen hart när omöjligt att
till dessa befattningar förvärva innehavare med erforderliga kvalifika-
tioner, och man riskerade jämväl att icke kunna behålla i tjänst de
kompetenta befattningshavare, som man lyckats anställa. Härigenom

komme kraftverksdriftens behöriga gång att äventyras, vilket ju i sin ordning skulle medföra vittgående verkningar. Då vidare maskinisterna av 2:a graden måste vid förfall för maskinister av 1:a graden rycka in i dessas ställe, måste de förstnämnda maskinisterna äga nödig kompetens härtill, ity att ett felgrepp vid manövreringen av kraftverkens maskiner och instrumentering skulle kunna förorsaka förluster på tiotusentals kronor. Om någon löneförbättring för 2:a grads maskinisterna icke erhålles, säger sig vattenfallsstyrelsen bliva tvungen att, i stället för att besätta vakanta maskinistbefattningar, anställa extra maskinister med högre avlöningsförmåner än som fastställts för de ordinarie, ett tillvägagångssätt, som givetvis måste vara ur alla synpunkter olämpligt. Emellertid har på min förfrågan från vattenfallsstyrelsens sida förklarats, att en provisorisk lösning av frågan möjligen skulle kunna ske genom beviljande åt dessa maskinister av en tillfällig löneförbättring till fixt belopp, vilken i så fall om möjligt borde utgå även för år 1917.

Våd styrelsen anfört i fråga om rekryteringssvårigheterna beträffande maskinisterna av 2:a graden finner jag vara av så vägande art, att den nu senast ifrågasatta utvägen att genom provisoriskt lönetillägg bereda någon förbättring i nämnda befattningshavares ekonomiska villkor, vilken utväg jämväl av 1915 års kommission antytts såsom möjlig, enligt min mening måste tillgripas. Då ett omedelbart ordnande av dessa förhållanden synes mig vara av den största vikt, anser jag, att det av mig sålunda förordade provisoriska lönetillägget bör räknas från ingången av år 1917. Vidkommande storleken av ett dylikt lönetillägg torde detta lämpligen kunna sättas till 120 kronor, vilket belopp ungefär motsvarar den förhöjning i den kontanta avlöningen, som vattenfallsstyrelsen i sin förberörda skrivelse den 17 februari 1917 föreslagit.

I enlighet med min sålunda uttalade uppfattning föreslår jag därför, att framställning göres hos riksdagen om beviljande åt maskinisterna av 2:a graden vid statens vattenfallsverk av ett tillfälligt lönetillägg å 120 kronor för år räknat, att utgå under vardera året 1917 och 1918.

I sin skrivelse har vattenfallsstyrelsen vidare gjort framställning om vissa ändringar av de i gällande avlöningsreglemente fastställda grunder för bestämmande av ersättning för bostad och bränsle. Styrelsen yttrar i detta ämne som följer.

Ändrade
grunder för
bestämmande
av ersättning
för bostad
och bränsle.

Enligt gällande avlöningsreglemente utgår bostadsersättning med lägst 15 och högst 30 % av den fasta avlöningen allt efter den ort, där vederbörande

tjänstemän är placerad; dock får nämnda ersättning ej överstiga 1,500 kronor. Vidare har Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 4 februari 1916 förordnat, bland annat, att bostadsersättning till tjänstemän vid statens vattenfallsverk, placerade i Eskilstuna, Gävle, Göteborg, Porjus, Södertälje, Uppsala och Västerås, skall utgå med 30 % av den fasta avlöningen, dock högst med 1,500 kronor för år. Vid avfattandet av ifrågavarande bestämmelse i avlöningsreglementet var det emellertid icke förutsett, att Stockholm skulle kunna vara stationeringsort för tjänstemän vid statens vattenfallsverk. Såsom ovan omförmäls, äro emellertid vissa tjänstemän vid Älvkarleby kraftverk numera placerade i Stockholm. Med hänsyn därtill får vattenfallsstyrelsen föreslå sådan ändring av § 10 i avlöningsreglementet, att bostadsersättning må utgå med lägst 15 och högst 35 % av den fasta avlöningen, dock högst med 1,800 kronor för år. Vid bifall till detta förslag bör enligt vattenfallsstyrelsens mening på grund av de höga byggnadskostnaderna i Porjus den högsta bostadsersättningen eller 35 % av den fasta avlöningen utgå jämväl till de i Porjus placerade tjänstemän, som icke åtnjuta bostad in natura. Den därstädes placerade personalen är visserligen så gott som utslutande hänvisad till att bo i hus, tillhörande statens vattenfallsverk, men för att den må ha frihet att välja bostad av den storlek, som betingas av vars och ens familjeförhållanden m. m., bör bostadsersättning kunna utbetalas, jämväl till denna personal.

*Departements-
chefen.*

Såsom av det anförda framgår, föreslår vattenfallsstyrelsen, att ersättningen för bostad och bränsle till de ordinarie tjänstemännen vid statens vattenfallsverk skall utgå med lägst 15 procent och högst 35 procent av den fasta avlöningen, i stället för, såsom nu är fallet, med lägst 15 procent och högst 30 procent av samma avlöning.

Rörande denna framställning har från 1915 års kommissions sida framhållits, att nu gällande procentsatser för bostadsersättning för statens vattenfallsverk på sin tid bestämdes i anslutning till vad som då var fastställt för telegrafverket och att i avseende å bestämmelserna i detta hänseende vidkommande telegrafverket sedermera icke skett någon ändring. Vid nämnda förhållande och av orsaker i övrigt, vilka kommissionen i utlåtande den 18 januari 1917 över ifrågasatta förändrade grunder för bostadsersättningen vid statens järnvägar närmare utvecklat, anser sig kommissionen icke kunna tillstyrka det från vattenfallsstyrelsens sida framlagda förslaget.

För de skäl, kommissionen i nyssberörda utlåtande anført mot ändring av grunderna för bestämmande av ersättningen för bostad och bränsle till vid statens järnvägar anställda ordinarie befattningshavare, har jag närmare redogjort uti mitt yttrande till statsrådsprotokollet den 9 sistslidne mars i sammanhang med behandling av frågan om avlåtande av proposition om tillfälligt lönetillägg åt viss personal vid nyssnämnda järnvägar. Jag tillåter mig därför att nu allenast hänvisa till denna redogörelse.

De av kommissionen framhållna betänkligheterna rörande järnvägsstyrelsens omförmälda förslag fann jag hava fog för sig, och jag ansåg därför nämnda förslag icke böra framläggas för riksdagen, en uppfattning, som ock delades av Kungl. Maj:t.

I huvudsak samma skäl, som föranlett avstyrkande av den utav järnvägsstyrelsen ifrågasatta ändringen av grunderna för bostadsersättningens utgående vid statens järnvägar, synas kunna anföras mot det av vattenfallsstyrelsen för statens vattenfallsverks del i motsvarande hänseende framlagda förslaget. Då härtill kommer, att bestämmelserna i förevarande hänseende beträffande telegrafverkets personal icke efter antagandet av avlöningsreglementet för statens vattenfallsverk undergått någon förändring, anser jag mig icke kunna tillstyrka vattenfallsstyrelsens framställning i denna del.

I sin skrivelse har vattenfallsstyrelsen vidare, såsom förut antytts, hemställt om ändring av de i avlöningsreglementet stadgade grunder rörande nu utgående dyrortstillägg till därtill berättigad personal vid Porjus kraftverk, d. v. s. de tjänstemän, vilkas slutavlöning uppgår till högst 3,400 kronor. I samband härmed ifrågasätter även styrelsen höjning av det särskilda arvodet till den därstädes såsom driftchef placerade driftingenjören. Styrelsen anför i angivna hänseenden följande:

Ändrade bestämmelser angående dels dyrortstillägg till personal vid Porjus kraftverk och dels arvodet till driftchefen därstädes.

Det i gällande avlöningsreglemente stadgade dyrortstillägget av 15 % av den fasta avlöningen, dock lägst 360 kronor per år, för därtill berättigad tjänsteman vid Porjus kraftverk har visat sig otillräckligt såsom kompensation för den omständigheten, att levnadskostnaderna i Porjus äro avsevärt högre än på andra stationeringsorter vid vattenfallsverket. Detta beror till stor del på de synnerligen höga skatterna i Jokkmocks kommun, inom vilken Porjus är beläget. Vattenfallsstyrelsen tillåter sig därför föreslå, att dyrortstillägget för därtill berättigad tjänsteman vid Porjus kraftverk höjes till 20 % av den fasta avlöningen, dock lägst 480 kronor för år räknat.

Av samma skäl får vattenfallsstyrelsen vidare hemställa, att det särskilda arvodet till driftingenjör, åt vilken uppdrages att tjänstgöra såsom driftchef vid Porjus kraftverk, måtte höjas från 2,000 till 2,500 kronor. Det må påpekas, att driftingenjör icke är berättigad till erhållande av dyrortstillägg.

Det skulle vara synnerligen önskvärt, att de sålunda föreslagna höjningarna av dyrortstillägget och driftchefsarvodet i Porjus finge tillämpas redan från och med ingången av år 1917.

1915 års kommission har av liknande skäl, som kommissionen framhållit mot vattenfallsstyrelsens nyssberörda förslag om ändring av grunderna för bostadsersättningens utgående vid statens vattenfallsverk, ansett sig jämväl böra avråda från vidtagande av nu ifrågasatt

Departements
chefen.

ändring av gällande normer för dyrortstilläggs utgående vid samma verk samt höjning av arvodet till driftchefen i Porjus.

I anslutning till min uppfattning i avseende å vattenfallsstyrelsens hemställan om ändring av grunderna för bostadsersättningens utgående finner jag mig icke heller kunna biträda styrelsens förevarande förslag.

Förhöjd av-
löning åt
kanalinspek-
toren G. A.
Lundgren.

Såsom jag förut nämnt, har vattenfallsstyrelsen vidare hemställt om medgivande för kanalinspektoren av 1:a graden Gustaf Adolf Lundgren att komma i åtnjutande av förhöjd avlöning.

Med anledning härav ber jag till en början få erinra om följande.

Såsom redan förut blivit antytt, äro av de tre i 1913 års avlöningsreglemente upptagna kanalinspektorsbefattningarna för Trollhätte kanalverk en av 1:a graden avsedd för kanalinspektoren vid Åkersbergs station, en av 2:a graden för kanalinspektoren vid Brinkebergskulle station och en av 3:e graden för kanalinspektoren vid Ströms station. Lägsta avlöning för de olika befattningarna utgör respektive 3,400, 3,000 och 2,700 kronor. Högsta avlöningen utgör respektive 4,600, 4,200 och 3,800 kronor. Före tillkomsten av avlöningsreglementet utgick enligt den för Trollhätte kanal- och vattenverk år 1905 godkända staten den fasta avlöningen för kanalinspektorsbefattningarna vid Brinkebergskulle och Ströms stationer med samma belopp, nämligen lägst 2,200 och högst 2,800 kronor, vartill kom provision enligt vissa grunder.

Lundgren, som allt sedan år 1900 — ursprungligen hos Nya Trollhätte kanalbolag — och till avlöningsreglementets ikraftträdande varit kanalinspektör vid Ström, blev från och med 1914 års ingång konstituerad till kanalinspektör av 1:a graden med placering vid Åkersbergs kanalstation.

Redan i sin skrivelse den 3 februari 1913 angående det då föreliggande förslaget till avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk hade vattenfallsstyrelsen föreslagit den övergångsbestämelsen, att, därest den dåvarande innehavaren av kanalinspektorsbefattningen vid Ström — d. v. s. Lundgren — befordrades till kanalinspektör av 1:a eller 2:a graden vid statens vattenfallsverk, han beträffande uppflyttning i högre klass måtte få tillgodoräknas den tid, som före det nya avlöningsreglementets trädande i kraft förflutit från hans tillträde till sin kanalinspektorsbefattning hos Nya Trollhätte kanalbolag, såsom om denna befattning hade varit en kanalinspektorsbefattning av 2:a graden vid statens vattenfallsverk. Detta motiverades därmed, att de båda kanalinspektorstjänsterna vid Ström och Brinkebergskulle

dittills varit jämnställda i avlöningshänseende och att den dåvarande innehavaren av kanalinspektorstjänsten vid Ström vore den äldre och mera meriterade av de två kanalinspektorer, som då hade ordinarie befattningar vid kanalverket.

Vid behandling i statsrådet den 7 februari 1913 av förslag till avlöningsreglemente för statens vattenfallsverk yttrade föredragande departementschefen beträffande nyssberörda fråga, att den tolkningen torde vara utesluten, att dåvarande kanalinspektoren vid Ström skulle få tillgodoräkna sig sin tjänstgöring i befattningen såsom kanalinspektör för ernående av ålderstillägg i en befattning, som enligt avlöningsreglementet vore av högre grad.

I skrivelse den 26 oktober 1916 med förslag till utgiftsstaten för statens vattenfallsverk för år 1917 återkom vattenfallsstyrelsen till förevarande lönespörsmål. Styrelsen ansåg sig därvid ifråga om avlöningen till nyssnämnde kanalinspektör böra framhålla ännu en omständighet, som förut icke kommit att tagas i betraktande. Om Lundgren vid det nya avlöningsreglementets ikraftträdande med ingången av år 1914 i stället konstituerats till kanalinspektör av 3:e graden, skulle han, som varit kanalinspektör vid Ström sedan år 1900, på grund av avlöningsreglementets § 5 mom. 1:o, andra att-satsen, år 1914 varit berättigad till den för kanalinspektör av 3:e graden stadgade högsta avlöningen, 3,800 kronor. Om han omedelbart därpå befordrats till kanalinspektör av 1:a graden, skulle han på grund av fjärde att-satsen i nämnda § 5 kvarstått i innehavande klass med 3,800 kronors avlöning samt endast behövt kvarstå i denna klass under tre år för vinnande av uppflyttning i närmast högre klass med 4,200 kronors avlöning. I stället hade Lundgren kommit i en sämre ställning än såväl kanalinspektoren av 2:a graden som kassören samt revisorn och kontrollinspektoren vid Trollhätte räkningsavdelning, vilka samtliga vore yngre i tjänsten och mindre meriterade än han.

Det syntes därför vattenfallsstyrelsen, som om i detta fall övergångsbestämmelserna i andra och fjärde att-satserna av § 5 borde tillämpas i kombination med varandra och Lundgren således berättigas att från och med år 1917 uppbära fast avlöning i klass 7 med 4,200 kronor för år. Beträffande åren 1914—1916 hade nyss omnämnda förhållanden icke utövat någon inverkan, enär Lundgren under vart och ett av dessa år enligt tredje att-satsen i nämnda § 5 uppburit personligt lönetillägg av 673 kronor. Skulle, därest berörda tolkning icke godkändes, Lundgren endast tillerkännas en fast avlöning av 3,800 kronor för år 1917, borde således i staten för samma år upptagas ett personligt lönetillägg för honom av 273 kronor. Vattenfallsstyrelsen hemställde emellertid

om medgivande, att avlöningen för Lundgren finge beräknas, som om han vid sitt konstituerande till sin innehavande befattning såsom kanalinspektor av 1:a grad befodrads från en kanalinspektorsbefattning av 3:e graden och därvid innehaft högsta avlöningsklassen i sistnämnda befattning.

Denna hemställan föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I sin förevarande skrivelse av den 17 februari 1917 anhåller nu vattenfallsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte underställa styrelsens sistberörda hemställan riksdagens prövning. Utöver de skäl, som anförts i nyssnämnda skrivelse av den 26 oktober 1916, anhåller vattenfallsstyrelsen få understryka, att kanalinspektoren Lundgren vore en tjänsteman av mångsidig och framstående duglighet, varför styrelsen icke velat underlåta att göra vad på den ankomme för att hans avlöningsförmåner måtte bestämmas enligt grunder, som mera överensstämde med de faktiska förhållandena och rättvisans fordringar.

*Departements-
chefen.*

Vidkommande det nu föreliggande spörsmålet må erinras, att visserligen med en sträng tolkning av avlöningsreglementets bestämmelser det icke kan utan vidare medges kanalinspektoren Lundgren att få tillgodoräkna sig sin tjänstgöring i befattningen såsom kanalinspektor vid Ström för ernående av ålderstillägg i hans nya befattning. De skäl för ett dylikt medgivande, som av vattenfallsstyrelsen, särskilt i dess skrivelse av den 26 oktober 1916, anförts, synas mig emellertid så vägande, att man ur rättvisans och billighetens synpunkt bör söka tillgodose Lundgren på sätt vattenfallsstyrelsen hemställt. Mot ett medgivande i sådan riktning har 1915 års kommission förklarat sig ej hava något att erinra. Emellertid torde den föreslagna förmånen böra tillämpas först från och med år 1918.

Rätt
för distrikts-
ingenjören
A. V. Nordell
att vid av-
löningsförhöj-
ning efter
förflyttning
tillgodoräkna
sig viss
vikariatstid.

Vattenfallsstyrelsens nu föreliggande skrivelse innefattar även en framställning om rätt för distriktsingenjören vid Trollhätte kraftverks huvudstation Axel Verner Nordell att, därest han utnämnes till distriktsingenjör utom huvudstation, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid efter den 1 maj 1912, under vilken han på förordnanden bestritt befattningar av sistnämnda slag vid statens vattenfallsverk. Vattenfallsstyrelsens ifrågavarande framställning är av följande lydelse.

Enligt gällande avlöningsreglemente är befattning såsom distriktsingenjör vid huvudstation lägre avlönad än befattning såsom distriktsingenjör utom huvud-

station. Till en av de föreslagna nya distriktsingenjörsbefattningarna utom huvudstationen vid Älvkarleby kraftverk torde det ifrågakomma att befordra distriktsingenjören vid Trollhätte kraftverk A. V. Nordell. Distriktsingenjören Nordell, vilken är konstituerad till distriktsingenjör vid huvudstationen i Trollhättan, har emellertid allt sedan den 1 maj 1912 bestritt befattningar såsom distriktsingenjör utom huvudstation, först i Skara under ordinarie tjänsteinnehavarens förordnanden att uppehålla vissa extra ordinarie befattningar och därefter från den 1 april 1916 i Strängnäs. Det synes vattenfallsstyrelsen därför vara skäligt, att distriktsingenjören Nordell får, därest han utnämnes till distriktsingenjör utom huvudstation, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräknas hela den tid efter den 1 maj 1912, under vilken han bestritt dylika befattningar vid statens vattenfallsverk.

Det kan visserligen icke förnekas, att vissa billighetsskäl tala för tillmötesgående av vattenfallsstyrelsens förevarande förslag i fråga om tjänstårsberäkning för distriktsingenjören Nordell. Samtidigt kan man dock icke bortse från att relativt långvariga vikariat å högre befattning, vars ordinarie innehavare förordnats å annan tjänst, ej sällan förekommit inom olika grenar av statsförvaltningen, utan att detta hittills ansetts böra medföra rätt för vederbörande att vid befordran till den högre tjänsten för löneförhöjning få tillgodoräkna sig tiden för dylika vikariat. *Departements-
chefen.*

Emellertid har från vattenfallsstyrelsens sida ytterligare framhållits angelägenheten av att ifrågavarande löneförhöjning kommer till stånd på grund av nu rådande exceptionella förhållanden inom kraftverksförvaltningen. Styrelsens arbete med distributionen av elektrisk energi är nämligen för närvarande mera intensivt än någonsin med hänsyn till den utomordentligt stora bristen på bränsle. Styrelsen beräknar sålunda, att kraftledningsnätet under innevarande år kommer att ökas med ungefär 50 % utöver den år 1916 förefintliga ledningslängden. Med hänsyn såväl till dessa förhållanden som till de betydande arbeten, som måste nedläggas på bygdedistributionen, är behovet av erfaren och skolad personal större än någonsin. Härtill kommer, att under den senaste tiden ett avsevärt antal av de vid statens vattenfallsverk anställda ingenjörer avgått ur statens tjänst och sökt sig anställning hos den enskilda industrien på grund av de väsentligt högre avlöningar, som denna kan erbjuda. Icke mindre än 7 ingenjörer, tillhörande kraftverksförvaltningen, hava sålunda under det senaste året avgått eller komma med sannolikhet att inom närmaste tiden avgå från innehavande befattningar, och enligt styrelsens mening lär ett dylikt övergivande av stats-tjänsten för ekonomiskt mera fördelaktiga befattningar hos enskilda industriella företag även i fortsättningen komma att äga rum till väsent-

ligt men för kraftverksförvaltningens arbeten. Det är under sådana förhållanden, framhåller styrelsen, av vikt, att man i möjligaste mån söker att bibehålla de dugliga och mera erfarna arbetskrafterna, även om detta, såsom i nu förevarande fall, skulle stöta på vissa principiella betänkligheter ur avlöningsteknisk synpunkt. Vad angår distriktsingenjören Nordell, handhar denne, enligt vad styrelsen vidare meddelat, för närvarande ledningen av Strängnäsdistriktet och därmed av kraftdistribucionen inom hela Södermanland. Arbetet pågår därstädes mera intensivt än på något annat ställe. Detta framgår bland annat därav, att under innevarande år kraftleverans påbörjats — till en början med provisoriska anordningar — till Eskilstuna och Södertälje, och att kraftleveransen inom kort kommer att utsträckas till Kantorp, Oxelösund m. fl. ställen. Den förlust, som skulle tillfogas statens vattenfallsverk, om den nuvarande distriktsingenjören inom Strängnäsdistriktet eventuellt skulle avgå ur verkets tjänst, vore därför enligt styrelsens bestämda uppfattning ytterst kännbar.

Med hänsyn till vad sålunda från vattenfallsstyrelsens sida anförts och särskilt till vikten av att under nuvarande situation åt statens vattenfallsverk bibehålla elektrotekniskt skolade och erfarna arbetskrafter anser jag, att betänkligheter av mera principiell art icke böra i förevarande fall få verka avgörande, utan tillstyrker jag styrelsens förslag i denna del. Dock tillåter jag mig uttryckligen betona, att ett beslut i den av mig nu förordade riktning enligt min uppfattning ingalunda bör få anses vara av prejudicerande innebörd utan endast hava sin grund uti de särskilda förhånden varande förhållandena.

Maskin-
skötaren
J. J. Ekströms
avlöning.

Vattenfallsstyrelsen har vidare gjort framställning om viss tjänstårsberäkning för ålderstilläggs tillgodonjutande för maskinskötaren vid Trollhätte kanals ombyggnad Johan Julius Ekström, därest denne utnämnes till ordinarie maskinskötare vid statens vattenfallsverk. Anledningen härtill är följande. Den år 1913 inrättade maskinskötarebefattningen vid Trollhätte kanalverk, vilken tillkommit huvudsakligen för skötseln av kanalverkets mudderverk, har ännu icke besatts med ordinarie innehavare, emedan ifrågavarande mudderverk disponerats vid Trollhätte kanals ombyggnad. Den nämnde maskinskötaren Ekström har emellertid redan före kanalombyggnadens igångsättande varit i denna sin egenskap anställd hos Trollhätte kanal- och vattenverk, fastän han sedermera tjänstgjort vid kanalombyggnaden. Då det nu vore styrelsens avsikt att i samband med avslutande av kanalombyggnadens arbeten låta Ekström återgå till Trollhätte kanalverk, anser styrelsen, att

Ekström, därest han konstitueras till ordinarie maskinskötare vid statens vattenfallsverk, bör äga rätt att för avlöningsförhöjning räkna sig till godo såväl den tid, han varit anställd vid Trollhätte kanal- och vattenverk, som den tid, han tjänstgjort vid Trollhätte kanals ombyggnad.

Vad vattenfallsstyrelsen sålunda ifrågasatt, synes mig skäligt och billigt, och får jag i anledning därav föreslå, att framställning uti ifrågasvarande hänseende göres till riksdagen. Departements-
chefen.

I sin skrivelse anholder styrelsen slutligen, att, i konsekvens med vad förut i liknande fall stadgats, övergångsbestämmelser måtte meddelas i syfte, bland annat, att innehavare av de tjänster, som enligt styrelsens i skrivelsen framlagda förslag skulle nyinrättas, måtte få tillgodoräkna sig viss föregående tjänstgöringstid. Övergångs-
bestämmelse.

I huvudsaklig anslutning till vad styrelsen i sådant hänseende ifrågasatt får jag föreslå en övergångsbestämmelse av innehåll, att tjänsteman, vilken vid 1918 års ingång tillträder från samma tidpunkt nyinrättad tjänst vid Trollhätte kanalverk, äger att, i fråga om den avlöning han vid 1918 års ingång skall erhålla och därefter skeende uppflyttning i högre avlöningsklass, tillgodoräkna sig den tid, som dessförinnan förflutit från hans tillträde till motsvarande befattning hos statens vattenfallsverk eller Trollhätte kanal- och vattenverk. Departements-
chefen.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen Departements-
chefens
hemställan.

dels besluta de ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk, som framgå av bifogade förslag till nådig kungörelse i ämnet;

dels ock medgiva,

att till driftingenjör, åt vilken uppdrages att tjänstgöra såsom driftchef vid statens vattenfallsverks ångkraftstation i Västerås, må, utöver honom såsom driftingenjör tillkommande avlöning, utbetalas särskilt arvode av 1,000 kronor;

att till maskinist av 2:a graden vid statens vattenfallsverk må under vartdera av åren 1917 och 1918 av statens vattenfallsverks medel utgå tillfälligt lönetillägg med 120 kronor;

att avlöningen för kanalinspektoren av 1:a graden Gustaf Adolf Lundgren må från och med år 1918 beräknas, som om han vid sitt konstituerande till nuvarande befattning befordrats från en kanalinspektorsbefattning av 3:e graden och därvid innehaft högsta avlöning i sistnämnda befattning;

att distriktsingenjören Axel Verner Nordell må, därest han konstitueras till distriktsingenjör utom huvudstation, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid efter den 1 maj 1912, under vilken han på förordnande bestritt befattning av sistnämnda slag vid statens vattenfallsverk; samt

att maskinskötaren vid Trollhätte kanals ombyggnad Johan Julius Ekström må, därest han konstitueras till ordinarie maskinskötare vid statens vattenfallsverk, i fråga om uppflyttning i högre avlöningsklass tillgodoräkna sig hela den tid, som före konstituerandet förflutit från hans tillträde till motsvarande befattning hos Trollhätte kanal- och vattenverk.

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Nils Adalgren.

Bilaga.

Förslag

till

nådig kungörelse angående ändrad lydelse av §§ 3, 4 och 19 i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk den 29 augusti 1913 samt den vid samma avlöningsreglemente fogade avlöningstabellen.

§ 3.

Den fasta avlöningen utgår till nedannämnda tjänstemän enligt följande reglering:

	Klass.	Lägsta avlöning. Kronor.	Klass.	Högsta avlöning. Kronor.
Trollhätte kanalverk.				
Overingenjör	3	6,000	1	7,000
Kanalingenjör	7	4,200	4	5,500
Kanalinspektör av 1:a graden	9	3,400	6	4,600
" " 2:a " 	10	3,000	7	4,200
Driftverkmästare	12	2,400	9	3,400
Bokhållare av 1:a graden	13	2,100	10	3,000
" " 2:a " 	15	1,800	11	2,700
Reparationsmästare	16	1,650	12	2,400
Förman av 1:a graden	18	1,380	14	1,950
Montör	19	1,260	15	1,800
Kontorsskrivare, kvinnlig	20	1,140	16	1,650
Förman av 2:a graden	20	1,140	16	1,650
Förman av 3:e graden	21	1,020	17	1,500
Maskinskötare	22	960	18	1,380
Vakt	23	900	19	1,260
Trollhätte kraftverk.				
Trollhätte räkenskapsavdelning.				
Södertälje kanalverk.				
Porjus och Älvkarleby kraftverk.				

§ 4.

Antalet av nedanstående befattningar utgör:

Överingenjörer	2
Kontorschef	1
Överingenjörsassistent	1
Driftingenjörer	4
Distriktsingenjörer	6
Kanalingenjör	1
Kanalinspektorer av 1:a graden	2
» » 2:a »	2
Kontrollör	1
Kassör	1
Revisor och kontrollinspektör	1

Antalet övriga i § 3 omförmälda befattningar bestämmes för varje år av Kungl. Maj:t.

§ 19.

1:o. Överingenjör — — — — pension.

2:o. För övriga tjänstemän vid statens vattenfallsverk skall i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat.

För dessa övriga tjänstemän skall pensionsunderlag beräknas till följande belopp:

- 4,800 kronor för överingenjör vid Trollhätte kanalverk,
- 4,200 kronor för överingenjörsassistent, driftingenjör, distriktsingenjör utom huvudstation och kontorschef,
- 4,000 kronor för kanalingenjör och distriktsingenjör vid huvudstation,
- 3,300 kronor för kanalinspektör av 1:a graden,
- 3,000 kronor för kanalinspektör av 2:a graden, kontrollör, kassör samt revisor och kontrollinspektör,
- 2,000 kronor för driftverkmästare, instrumentmakare och bokhållare av 1:a graden,

1,800 kronor för bokhållare av 2:a graden, övermontör, stationsmästare, reparationsmästare och maskinist av 1:a graden,
1,200 kronor för förman av 1:a och 2:a graden, montör, maskinist av 2:a graden och kontorsskrivare,
1,000 kronor för förman av 3:e graden samt
900 kronor för maskinskötare och vakt.

Denna kungörelse skall träda i kraft den 1 januari 1918.

Tjänsteman, vilken vid 1918 års ingång tillträder genom denna kungörelse nyinrättad tjänst vid Trollhätte kanalverk, äger att, i fråga om den avlöning han vid 1918 års ingång skall erhålla och därefter skeende uppflyttning i högre avlöningsklass, tillgodoräkna sig den tid, som dessförinnan förflutit från hans tillträde till motsvarande befattning hos statens vattenfallsverk eller Trollhätte kanal- och vattenverk.
